

TEZA:

Obwiniony radca prawny:

1. domagał się dopuszczenia do sprawy jako profesjonalny pełnomocnik przed sądem rodzinnym w Manchesterze, pomimo braku uprawnień do występowania przed sądem brytyjskim oraz braku wiedzy na temat prawa brytyjskiego, co uzasadniało wymierzenie za ten czyn kary nagany;
2. w pismach kierowanych do sądu rodzinnego w Manchesterze używał sformułowań nie liczących z godnością zawodu radcy prawnego, co uzasadniało wymierzenie za ten czyn kary pieniężnej w wysokości 5000 zł;
3. w toku rozmowy z panią wicekonsul użył sformułowań: „ty peowska popłuczyno”, „niedługo już popracujesz”, czym naruszył jej godność a za ten czyn uzasadniona była kara nagany.

Sygn. akt: WO-88/21

ORZECZENIE

z dnia 14 czerwca 2022 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Marta Stryjek (spr.)

Sędziowie: S WSD Tomasz Jankowski

S WSD Przemysław Ciszak

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Gerarda Dźwigają
po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2022 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy radcy prawnego K. I., wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę
Okręgowej Izby Radców Prawnych pod numerem wpisu (...),

obwinionego o to, że:

- 1) w toku sprawy toczącej się przed Sądem Rodzinnym w M. sygn. akt MA 306/17 domagał się dopuszczenia do sprawy jako profesjonalny pełnomocnik pomimo braku odpowiednich uprawnień do występowania przed sądem brytyjskim oraz braku wiedzy na temat prawa brytyjskiego, a także składał pisma o rozbieżnej treści co skutkowało przewlekłością prowadzonego postępowania,
tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. Z 2018 r. . poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 2, 6, 11, 12 i 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.),
- 2) w toku posiedzenia przed Sądem Rodzinnym w M. sygn. akt MA 306/17 w dniu 20 lutego 2018 r., w której uczestniczył w ramach wideo-łącza, nie zachował umiaru i taktu w swoich wypowiedziach, a ponadto utrudniał prowadzenie posiedzenia co skutkowało usunięciem go z sali, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. , poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 3 i 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.),
- 3) w pismach kierowanych do Sądu Rodzinnego w M. używał sformułowań, które godziły w dobre imię sądu poprzez użycie sformułowań „wydaje się to tak oczywiste i nie przekraczające możliwości intelektualnych osób odpowiedzialnych za rozliczenie kosztów procesu...”, „Sędzia w Sądzie Rodzinnym w M. ... nic raczył mnie wezwać”, „Sąd Brytyjski dwukrotnie był wezwany do udzielenia odpowiedzi i totalnie lekceważąc obowiązki współdziałania z Sądem Polskim nic raczył udzielić odpowiedzi. W naszej ocenie jest to działanie świadome, mające na celu zakończenie procesu adopcyjnego i zatarcie siadów po dziecku, które być może umieszczone zostanie w rodzinie islamskiej i poddane indoktrynacji” jak i innych sugerujących stronniczość Sądu Brytyjskiego, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. , poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 3, 38 ust. 1 i 5, 48 i 49 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.),

4) w toku rozmowy telefonicznej z wicekonsul K. K. użył sformułowań „ Ty peowska popłuczyno”, „niedługo już popracujesz”, czym naruszył jej godność oraz powagę instytucji, którą reprezentuje,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 48 i 49 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.)

z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 17 marca 2020 r. (sygn. akt: D-2/20)

orzeka:

1. prostuje omyłkę pisarską w oznaczeniu daty wydania orzeczenia w ten sposób, że datę „17 marca 2020 r.” zastępuje datą „17 marca 2021 r.”;

2. prostuje omyłki pisarskie w orzeczeniu w oznaczeniu daty uchwalenia ustawy o radcach prawnych w ten sposób, że każdorazowo występującą datę „11 lipca 1982 r.” zastępuje datą „6 lipca 1982 r.”;

3. utrzymuje w mocy orzeczenie w zaskarżonej części, tj. w zakresie pkt II, III i IV;

4. przyznaje obrońcy z urzędu radcy prawnego K. I. radcy prawnemu K. B. (numer wpisu (...)) ze środków Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w wysokości 420 (czterysta dwadzieścia) złotych oraz zwrot niezbędnych i udokumentowanych wydatków w wysokości 320 (trzysta dwadzieścia) złotych;

5. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych zasądza od radcy prawnego K. I. koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 1.800,00 (słownie: jeden tysiąc osiemset) złotych płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 7 sierpnia 2018 r. Konsul Generalny RP w M. złożył do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych skargę na działania radcy prawnego K. I.. Działania te polegały na podejmowaniu prób udziału w charakterze pełnomocnika strony w postępowaniu przed Sądem Rodzinnym w M. bez posiadania stosownych uprawnień, podjęciu się reprezentowania klienta bez znajomości prawa brytyjskiego (właściwego w sprawie) oraz niestosownym zachowaniu względem tak Sądu w M., jak i przedstawicieli polskiego urzędu konsularnego.

Po przeprowadzeniu dochodzenia wszczętego postanowieniem z dnia 7 listopada 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego (...) skierował do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (dalej także jako „OSD” lub „Sąd I instancji”) wniosek o ukaranie radcy prawnego K. I. (dalej „Obwiniony”)

Orzeczeniem datowanym na 17 marca 2020 r. OSD uznał Obwinionego winnym tego, że

1. w okresie od 5 stycznia 2018 r. do 20 lipca 2018 r. w toku sprawy toczącej się przed Sądem Rodzinnym w M. sygn. akt MA 306/17 domagał się dopuszczenia do sprawy jako profesjonalny pełnomocnik pomimo braku odpowiednich uprawnień do występowania przed sądem brytyjskim oraz braku wiedzy na temat prawa brytyjskiego, a także składał pisma o rozbieżnej treści co skutkowało przewlekłością prowadzonego postępowania, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. , poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 2, 6, 11, 12 i 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. i za ten czyn na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych wymierzył karę nagany („Czyn nr 1”);
2. w pismach z dnia 9 października 2016 r., 5 stycznia 2018 r., 12 czerwca 2018 r. i 20 lipca 2018 r. kierowanych do Sądu Rodzinnego w M. używał sformułowań „wydaje się to tak oczywiste i nie przekraczające możliwości intelektualnych osób odpowiedzialnych za rozliczenie kosztów procesu...”, „Sędzia w Sądzie Rodzinnym w M. ... nie raczył mnie wezwać”, „Sąd Brytyjski dwukrotnie był wezwany do udzielenia odpowiedzi i totalnie lekceważąc obowiązki współdziałania z Sądem Polskim nie raczył udzielić odpowiedzi. W

naszej ocenie jest to działanie świadome, mające na celu zakończenie procesu adopcyjnego i zatarcie śladów po dziecku, które być może umieszczone zostanie w rodzinie islamskiej i poddane indoktrynacji” jak i innych sugerujących stronniczość Sądu Brytyjskiego,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. , poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 3, 38 ust. 1 i 5, 48 i 49 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.) i za ten czyn na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych wymierzył karę pieniężną w wysokości 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) („Czyn nr 2”)

3. w nieustalonym czasie jednak nie wcześniej niż w sierpniu 2017 r. i nie później niż w lipcu 2018 r., w toku rozmowy telefonicznej z wicekonsul K. K. użył sformułowań „*Ty peowska popłuczyno*”, „*niedługo już popracujesz*”, czym naruszył jej godność oraz powagę instytucji, którą Pani reprezentuje, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. , poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 48 i 49 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.) i za ten czyn na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych wymierzył karę nagany („Czyn nr 3”).

Kary za Czyn nr 1 i Czyn nr 3 zostały połączone przez wymierzenie Obwinionemu łącznej kary nagany. Obwiniony został także obciążony kosztami postępowania przed OSD w wysokości 2.000 zł. Obwiniony został uniewinniony od zarzutu tego, że w toku posiedzenia przed Sądem Rodzinnym w M. sygn. akt MA 306/17 w dniu 20 lutego 2018 r., w której uczestniczył w ramach wideo-łącza, nie zachował umiaru i taktu w swoich wypowiedziach, a ponadto utrudniał prowadzenie posiedzenia co skutkowało usunięciem go z sali, tj. od popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. , poz. 2115 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 3 i 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.).

Od powyższego orzeczenia w zakresie czynów, za które został ukarany, w ustawowym terminie odwołał się Obwiniony, zarzucając orzeczeniu OSD „liczne naruszenia procedury mającej doprowadzić do wyjaśnienia należytego stanu faktycznego”, w szczególności podnosząc

nienależytą ocenę niewystarczającego zaangażowania Konsulatu w M. w proces sądowy, oparcie orzeczenia na pomówieniach urzędników Konsulatu oraz nieodroczenie ostatniego posiedzenia OSD mimo kolizji terminów. Zanegował także ocenę, że występował przed Sądem brytyjskim bez stosownych uprawnień - umocowanie obejmowało proces wszczęty przed Sądem Rejonowym Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich o ustalenie ojcostwa oraz innych uprawnień związanych z prawem do wykonywania władzy rodzicielskiej i sprawowania osobistej opieki. Obwiniony wyraził także pogląd, że orzeczenie OSD jest przejawem politycznego zaangażowania organów samorządu radcowskiego.

W konsekwencji Obwiniony wniósł o uniewinnienie od postawionych zarzutów oraz nieobciążanie kosztami postępowania i karą „grzywny” w tak znacznej wysokości. Dla porządku odnotować należy, że w odwołaniu nie wskazano kierunku zaskarżenia, ale wnioski odwoławcze i ich argumentacja nie pozostawiają wątpliwości, że jest to odwołanie na korzyść Obwinionego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie nie ma usprawiedliwionych podstaw i nie zasługuje na uwzględnienie. Czytelne przedstawienie motywów niniejszego rozstrzygnięcia wymaga poczynienia kilku uwag wprowadzających.

1. Zgodnie z art. 433 § 1 Kpk (stosowanym w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, dalej „ustawa o radcach prawnych”), sąd odwoławczy zasadniczo rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów. Powyższa reguła oznacza, że w zasadzie to strona odwołująca się programuje zakres kontroli odwoławczej. Biorąc pod uwagę treść wniesionego środka odwoławczego należy tytułem wstępnego spostrzeżenia wskazać, że ogólny i pozbawiony schematu z Kpk (nieustrukturyzowany) sposób sformułowania zarzutów odwoławczych w sprawie niniejszej znacząco utrudnia kontrolę instancyjną. Tym niemniej Wyższy Sąd Dyscyplinarny dekoduje w twierdzeniach odwołania zarzut błędnego ustalenia stanu faktycznego (co do Czynu nr 1 oraz Czynu nr 3) oraz obrazę prawa materialnego (w zakresie Czynu nr 2) oraz ogólnie postawiony zarzut naruszenia prawa procesowego (nieodroczenie ostatniego terminu rozprawy przed OSD).
2. Realizując dyspozycję art. 457 § 3 Kpk, zobowiązującego sąd odwoławczy do podania, czym sąd ten kierował się wydając swoje rozstrzygnięcie oraz dlaczego zarzuty i wnioski

apelacji (tu: odwołania) uznał za niezasadne, Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pierwszej mierze wskazuje, że w całości akceptuje dokonane przez Sąd a quo ustalenia faktyczne. Są one prawidłowe, poparte materiałem dowodowym.

Okoliczność rzekomego braku należytego zaangażowania Konsulatu, która miałaby uzasadniać działania Obwinionego, nie ma żadnego znaczenia dla powinności Obwinionego wykonującego czynności zawodowe. Domaganie się dopuszczenia do udziału w sprawie adopcyjnej przed sądem brytyjskim, wywodzone przez Obwinionego z umocowania udzielonego przez klienta do sprawy przed Sądem Rejonowym Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich o ustalenie ojcostwa, w sytuacji braku znajomości prawa brytyjskiego (i również języka, w którym prowadzone było postępowanie) - niezależnie od braku formalnych uprawnień do działania przed organami wymiaru sprawiedliwości w Wielkiej Brytanii - nie może uzyskać aprobaty na płaszczyźnie dyscyplinarnej. Obwiniony nie neguje przy tym ustalenia braku stosownej wiedzy z zakresu prawa właściwego. To sam Obwiniony w swoim piśmie do „Sądu Rodzinnego w M. ” z dnia 5 stycznia 2018 r. złożonym w języku polskim stwierdził na przykład: „Jak się wydaje potrzebna będzie nie tylko pomoc prawna, ale przede wszystkim czynny udział biegłego przysięgłego tłumacza z języka angielskiego oraz dostarczenie oryginalnego tekstu wraz z tłumaczeniem Adoption and Children Act, section 47(3) or (5).” (k. 14 - 16). Słusznie zatem OSD uznał, że tego rodzaju okoliczność (brak znajomości prawa właściwego) w zasadzie a priori wyklucza możliwość wykonywania czynności zawodowych przez radcę prawnego z należytą starannością, uwzględniającą profesjonalny charakter działania, rzetelnie i sumiennie. Przypomnieć także należy, że w myśl art. 12 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej „KERP”) radca prawny nie może podjąć się prowadzenia sprawy, jeżeli nie posiada wystarczającej wiedzy lub doświadczenia (chyba że zapewni sobie współpracę posiadającego stosowną wiedzę lub doświadczenie profesjonalisty). Trafnie także OSD zdecydował się na reakcję dyscyplinarną względem zwrotów pod adresem sądu brytyjskiego, kwalifikując delikt (Czyn nr 2) jako naruszenie m. in. art. 12 ust. 3 KERP oraz art. 48 KERP. Żadną miarą sformułowania kierowane przez Obwinionego pod adresem sądu nie mogą być uzasadnione osobistą oceną działań tego organu. Nawet jeżeli Obwiniony krytycznie oceniał działania sądu brytyjskiego, to jedyną drogę do osiągnięcia celów pomocy prawnej (czyli ochrony prawnej interesów swojego klienta) stanowi podejmowanie działań przewidzianych przez właściwą procedurę. Nie może być akceptacji dyscyplinarnej (niezależnie od tego, przed jakim sądem radca prawny występuje) dla zwracania się do sądu w sposób nie cechujący się

umiarem, taktem i powściągliwością. Prawidłowo zatem OSD uznał, że zachowania składające się na Czyn nr 2 stanowią podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.

I wreszcie odnieść się należy do Czynu nr 3, co do którego Obwiniony neguje wiarygodność świadków, których zeznania legły u podstaw ustaleń stanu faktycznego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie znajduje okoliczności, które w sposób racjonalny, zgodny z doświadczeniem życiowym, nakazywałyby odmówić świadkom - pracownikom polskiego Urzędu Konsularnego - wiarygodności. Zeznania świadków są spójne i logiczne. Trudno byłoby znaleźć zdroworozsądkową motywację pracowników urzędu konsularnego do pomawiania innej osoby, jak zdaje się sugerować Obwiniony (również nie wskazując powodów takiego stanu rzeczy). Próbę odmowy wiarygodności zeznaniom świadków należy pochylić wyłącznie za przyjętą przez Obwinionego linię obrony. Dopowiedzieć należy, że samo sformułowanie radcy prawnego polegające na kierowaniu (do kogokolwiek) wypowiedzi typu „Ty peowska popłuczyno” wymaga reakcji prawno-dyscyplinarnej, wobec czego słusznie OSD zdecydował się na podjęcie takowej.

Wśród zarzutów odwoławczych znalazł się i ten, który dotyczy nieodroczenia ostatniego posiedzenia (w istocie rozprawy) pomimo wskazywania przez Obwinionego na kolizję terminów. Istotnie pismem datowanym na 4 marca 2021 r. Obwiniony wniósł o odroczenie terminu, wskazując na kolizję terminu rozprawy przed OSD wyznaczonego na dzień 17 marca 2021 r. z terminem posiedzenia sądowego przed Sądem Rejonowym w sprawie o sygn. akt III RC 595/20 (k. 280).

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 68 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, „niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należyte usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem, albo sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną”.

Kluczem do oceny skuteczności podniesionego przez Obwinionego zarzutu jest norma art. 68³ ust. 5 ustawy o radcach prawnych, w myśl której „należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego wymaga wskazania i uprawdopodobnienia wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby - przedstawienia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie”. Obwiniony nie uczynił

zadość konieczności uprawdopodobnienia istnienia wyjątkowych przyczyn, które miałyby usprawiedliwiać Jego nieobecność. Ograniczenie się we wniosku do OSD o odroczenie rozprawy jedynie do powołania się na kolizję terminów - bez uprawdopodobnienia tej okoliczności - odniosło ten skutek, że OSD był uprawniony do prowadzenia rozprawy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje ponadto na marginesie, że ingerencja sądu odwoławczego w kontrolowane rozstrzygnięcie jest uprawniona - według art. 438 pkt 2 Kpk - w razie takiej obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia. Zeznania świadka E. C., któremu Obwiniony - jak wskazuje - zamierzał zadawać pytania na ostatnim terminie rozprawy, nie stanowiły dowodu, na podstawie którego OSD ustalił stan faktyczny w sprawie. Zatem nawet gdyby hipotetycznie uznać, że OSD naruszył prawo Obwinionego do udziału w rozprawie (do czego zdaniem sądu ad quem nie ma podstaw), naruszenie to nie mogłoby mieć żadnego wpływu na treść orzeczenia.

Finalnie ustosunkować się należy do twierdzenia o upływie terminu przedawnienia karalności przypisanych Obwinionemu deliktów. Istotnie, w myśl art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, termin przedawnienia karalności deliktów wskazanych w art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynosi trzy lata (pod warunkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem roku od czasu popełnienia deliktu). Co jednak kluczowe, żaden z przypisanych Obwinionemu czynów nie został zakwalifikowany jako naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Ta okoliczność powoduje konieczność zastosowania „podstawowego” (pięcioletniego) terminu przedawnienia karalności.

3. Z uwagi na treść art. 447 § 1 Kpk, w myśl którego apelację co do winy uważa się za zwróconą przeciwko całości wyroku, Sąd odwoławczy wskazuje, że i wymierzone Obwinionemu kary nie wymagają ingerencji w wyniku kontroli odwoławczej. Są to kary o umiarkowanym stopniu dolegliwości (zwłaszcza kara nagany), uzasadnione okolicznościami sprawy. WSD wyraża również przekonanie, że kary te spowodują refleksję po stronie Obwinionego co do właściwego sposobu działania (oczekiwanego od radcy prawnego) w sprawach analogicznych do stanowiących przedmiot rozpoznania w sprawie niniejszej.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe względy, wobec niepotwierdzenia którejkolwiek z podstaw odwoławczych wskazanych w art. 438 Kpk oraz nie identyfikując w sprawie

bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 Kpk, na podstawie art. 437 § 1 Kpk w związku z

art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych orzeczono jak w pkt 3 sentencji.

4. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznając sprawę dostrzegł potrzebę sprostowania - na podstawie odpowiednio stosowanego art. 105 § 2 zdanie drugie Kpk - orzeczenia OSD w zakresie daty jego wydania oraz prawidłowej daty uchwalenia ustawy o radcach prawnych. Orzeczenie OSD zostało wydane po przeprowadzeniu rozpraw w dniach 3 lipca 2020 r., 6 sierpnia 2020 r., 3 grudnia 2020 r., 25 stycznia 2021 r. oraz 17 marca 2021 r., co siłą rzeczy nie mogło nastąpić w dniu „17 marca 2020 r.”. Zestawienie terminów rozpraw w sprawie (w tym ostatniej - k. 282 - 285) sprawia, że oznaczoną na orzeczeniu datę jego wydania należy potraktować jako oczywistą omyłkę pisarską w zakresie roku (w rzeczywistości 2021).

Jeśli chodzi o datę uchwalenia ustawy o radcach prawnych powołaną w kwalifikacji prawnej czynów przypisanych w orzeczeniu, to jest to 6 lipca 1982 r., nie zaś 11 lipca 1982 r. (jak wskazano w orzeczeniu). Z powyższych przyczyn orzeczono jak w pkt 1 i 2 sentencji orzeczenia.

5. Wyższy Sąd Dyscyplinarny dostrzega także konieczność, wobec przebiegu sprawy, zwrócić uwagę na kwestię zapewnienia Obwinionemu prawa do obrony. Przed każdym z terminów rozpraw odwoławczych wyznaczanych w sprawie niniejszej trzykrotnie Obwiniony składał albo wnioski o odroczenie terminu albo o zawieszenie postępowania, powołując się w przeważającej mierze na okoliczności natury zdrowotnej. Dążąc do umożliwienia Obwinionemu realizacji gwarancji procesowych w postaci prawa do obrony, WSD uznał w dniu 1 marca 2022 r. przeszkody natury osobistej po stronie Obwinionego za podstawę ustanowienia obrony obligatoryjnej, której zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym jest - co należy wyraźnie wskazać - rzadkością (art. 79 § 2 Kpk). Stosowne zarządzenie Przewodniczącego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 marca 2022 r. o wyznaczeniu radcy prawnego K. B. obrońcą z urzędu wraz z danymi kontaktowymi zostało doręczone Obwinionemu w dniu 31 marca 2022 r., a obrońcy z urzędu - w dniu 22 marca 2022 r. Zawiadomienie o terminie rozprawy odwoławczej wyznaczonej na dzień 14 czerwca 2022 r. Obwiniony otrzymał w dniu 22 kwietnia 2022 r., a wezwanie do stawiennictwa dla obrońcy zostało doręczone w dniu 20 kwietnia 2022 r. W tej sytuacji to już rzeczą między obrońcą a jego klientem (Obwinionym) było nawiązanie kontaktu, co było możliwe od końca marca 2022 r. Wszakże gdyby Obwiniony był zainteresowany realną pomocą prawną ze strony ustanowionego obrońcy, dysponował jego adresem korespondencyjnym, adresem e-mail oraz numerem telefonu komórkowego (abstrahując od powinności

działania po wyznaczeniu obrońcą po stronie samego obrońcy). „Wypowiedzenie pełnomocnictwa” z uwagi na brak kontaktu z obrońcą dokonane przez Obwinionego w piśmie datowanym na 3 czerwca 2022 r. nie mogło być w tej sytuacji potraktowane inaczej niż wyłącznie jako próba storpedowania kolejnego terminu rozprawy. Odrębną kwestią jest, że zmiana obrońcy z urzędu jest wyłącznie domeną sądu i jest ograniczona jedynie do „uzasadnionych wniosków”, a takie w sprawie nie zostały złożone (art. 81 § 2 Kpk z związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych). Sąd dyscyplinarny, zobowiązany do takiego ukształtowania postępowania dyscyplinarnego, by rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie (art. 2 § 1 pkt 4 Kpk w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych), nie może być zakładnikiem suwerennej decyzji Obwinionego o niekorzystaniu z pomocy przyznanego obrońcy. Nie bez wpływu na ocenę działania Obwinionego jest dotychczasowa postawa prezentowana w toku postępowania odwoławczego, sprowadzająca się do kilkukrotnych zapowiedzi zamiaru osobistego działania bez składania żadnych wniosków procesowych (w tym o uzupełnienie materiału dowodowego) i składanie wniosków natury formalnej w przeddzień wyznaczanych przez WSD terminów rozpraw, o których zawiadomienia były doręczane Obwinionemu ze stosownym wyprzedzeniem. Dodatkowym argumentem jest zbliżający się termin przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych. Skoro zatem Obwiniony miał od marca 2022 r. zapewnioną możliwość korzystania na koszt samorządu radcowskiego z pomocy obrońcy, z której to możliwości zdecydował się nie skorzystać, to postawa Obwinionego nie może oznaczać sparaliżowania postępowania dyscyplinarnego i w konsekwencji dopuszczenia do upływu terminu przedawnienia karalności przypisanych Obwinionemu czynów.

6. Wobec przyznania - jak wskazano w pkt 5 niniejszego uzasadnienia - Obwinionemu obrońcy z urzędu rozstrzygnięcie zawarte w pkt 4 sentencji jest oparte na treści § 17 ust. 2 pkt 4 w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (w zakresie przyznania kwoty 420 zł). Co do zaś zwrotu wydatków - na treści § 2 pkt 2 tego aktu prawnego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie znalazł podstaw do podwyższenia opłaty za obronę uznając, że nie zachodzą przesłanki wskazane w § 4 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Ubocznie należy wskazać, że opłata przysługująca radcy prawnemu działającemu z urzędu może maksymalnie wynosić 150% opłaty „podstawowej”, nie zaś - jak oczekiwał obrońca w sprawie - 600% tej opłaty (§ 4 ust.

2 ab initio rozporządzenia).

7. O kosztach postępowania odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z 20 marca 2015 r. w sprawie zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego (pkt 5 sentencji orzeczenia).